

Guia docent

390336 - BREA - Bioreactors

Última modificació: 14/06/2024

Unitat responsable: Escola d'Enginyeria Agroalimentària i de Biosistemes de Barcelona
Unitat que imparteix: 745 - DEAB - Departament d'Enginyeria Agroalimentària i Biotecnologia.

Titulació: GRAU EN ENGINYERIA DE SISTEMES BIOLÒGICS (Pla 2009). (Assignatura obligatòria).

Curs: 2024   **Crèdits ECTS:** 6.0   **Idiomes:** Castellà

PROFESSORAT

Professorat responsable: Ramos Quiroz, Carlos Antonio

Altres: Seguí Amortegui, Luis Alberto
Ramos Quiroz, Carlos Antonio

COMPETÈNCIES DE LA TITULACIÓ A LES QUALS CONTRIBUEIX L'ASSIGNATURA

Específiques:

1. Capacitat per: utilitzar i gestionar la tecnologia i mètodes d'operació dels biorreactors.
2. Dissenyar processos i instal·lacions per la producció de material biològic.

Transversals:

3. TREBALL EN EQUIP: Ser capaç de treballar com a membre d'un equip, ja sigui com un membre més, o realitzant tasques de direcció amb la finalitat de contribuir a desenvolupar projectes amb pragmatisme i sentit de la responsabilitat, tot assumint compromisos considerant els recursos disponibles.

METODOLOGIES DOCENTS

Classes de teoria:

- Desenvolupament de conceptes, exemples i problemes per assolir objectius fixats.

Classes de problemes:

- Treball de temes amb més detall
- Resolució d'exercicis matemàtics de manera autònoma
- Aprofundir els diferents temes tractats a les classes de teoria

OBJECTIUS D'APRENTATGE DE L'ASSIGNATURA

El coneixement que adquiriran els estudiants en finalitzar l'assignatura:

- Disseny, dimensionament, control i operació de processos basats en sistemes biològics
- Aspectes tècnics en bioreactors
- Principals tecnologies aplicades
- Cinètiques de reaccions enzimàtiques i cel·lulars

Implicació dels coneixements adquirits:

- Proposar millores en processos industrials basats en sistemes biològics, associats a l'agitació, l'aireig, la instrumentació i el control
- Presa de decisions en processos basats en sistemes biològics, des d'un punt de vista tècnic

HORES TOTALS DE DEDICACIÓ DE L'ESTUDIANTAT

Tipus	Hores	Percentatge
Hores aprenentatge autònom	90,0	60.00
Hores grup petit	20,0	13.33
Hores grup gran	40,0	26.67

Dedicació total: 150 h

CONTINGUTS

Introducció

Descripció:

Els bioreactors i el seu impacte

Activitats vinculades:

Activitat 1: classes d'explicació teòrica

Activitat 2: proves individuals d'avaluació

Dedicació: 2h 30m

Grup gran/Teoria: 1h

Aprenentatge autònom: 1h 30m

Fonaments de bioreactors

Descripció:

- Configuracions de bioreactors
- Modalitats doperació
- Reactors ideals
- Immobilització de biocatalitzadors
- Elements d'un bioreactor

Activitats vinculades:

Activitat 1: classes d'explicació teòrica

Activitat 2: proves individuals d'avaluació

Activitat 4: casos pràctics

Dedicació: 7h 30m

Grup gran/Teoria: 3h

Aprenentatge autònom: 4h 30m

Cinètiques de bioprocessos

Descripció:

- Cinètica enzimàtica (velocitat de reacció, determinació de paràmetres cinètics, factors sobre l'activitat enzimàtica)
- Cinètica cel·lular (metabolisme cel·lular, velocitat de creixement, determinació de paràmetres cinètics, transformació del substrat, factors sobre el creixement cel·lular, mitjans de cultiu)

Activitats vinculades:

- Activitat 1: classes d'explicació teòrica
- Activitat 2: proves individuals d'avaluació
- Activitat 3: resolució de problemes matemàtics
- Activitat 4: casos pràctics

Dedicació: 40h

- Grup gran/Teoria: 10h
- Grup petit/Laboratori: 6h
- Aprenentatge autònom: 24h

Enginyeria de bioreactors cel·lulars

Descripció:

- Teoria del quimiostat
- Bioreactors en sèrie
- Bioreactors amb recirculació de biomassa
- Criteris d'estat estacionari
- Elements d'un bioreactor
- Cultiu per lots alimentat
- Reactors amb biomassa immobilitzada
- Mecanismes d'immobilització
- Aireació en bioreactors
- Agitació en bioreactors
- Escalat de bioreactors

Activitats vinculades:

- Activitat 1: classes d'explicació teòrica
- Activitat 2: proves individuals d'avaluació
- Activitat 3: resolució de problemes matemàtics
- Activitat 4: casos pràctics

Dedicació: 65h

- Grup gran/Teoria: 16h
- Grup petit/Laboratori: 10h
- Aprenentatge autònom: 39h

Enginyeria de bioreactors enzimàtics

Descripció:

- Bioreactors per lots
- Bioreactors en continu
- Bioreactors amb enzims immobilitzats

Activitats vinculades:

- Activitat 1: classes d'explicació teòrica
Activitat 2: proves individuals d'avaluació
Activitat 3: resolució de problemes matemàtics
Activitat 4: casos pràctics

Dedicació: 25h

- Grup gran/Teoria: 6h
Grup petit/Laboratori: 4h
Aprenentatge autònom: 15h

Casos pràctics

Descripció:

- Valorar la comprensió dels continguts explicats a les sessions de teoria i de resolució de problemes matemàtics.

Activitats vinculades:

- Activitat 4: casos pràctics

Dedicació: 10h

- Grup gran/Teoria: 4h
Aprenentatge autònom: 6h

ACTIVITATS

Activitat 1: classes d'explicació teòrica

Descripció:

- Donar a conèixer els conceptes bàsics i aplicats relacionats als bioreactors enzimàtics i cel·lulars: balanços de matèria, descripció de tecnologies, components involucrats, modalitats d'operació.
- Facilitar la comprensió dels aspectes tècnics associats al disseny, dimensionament, escalat, instrumentació i operació de bioreactors per a l'obtenció de productes de valor afegit.
- Es cercarà la participació activa dels alumnes durant les classes, juntament amb resoldre dubtes.

Objectius específics:

En finalitzar l'activitat els estudiants hauran de tenir els coneixements necessaris i la suficient habilitat com per poder dissenyar un fermentador tant a escala pilot com industrial; controlar els paràmetres de funcionament d'un bioreactor fins arribar al seu òptim funcionament; obtenir productes d'interès industrial mitjançant el cultiu de microorganismes en bioreactors i conèixer les aplicacions industrials més importants dels bioreactors.

Material:

- Presentacions de classe
- Bibliografia bàsica

Dedicació: 90h

- Aprenentatge autònom: 54h
Grup gran/Teoria: 36h

Activitat 2: proves individuals d'avaluació

Descripció:

Es realitzaran 2 proves individuals d'avaluació (a la meitat i final de l'assignatura) on s'inclouran qüestions de teoria i problemes.

Objectius específics:

Valorar l'assoliment dels objectius d'aprenentatge de l'assignatura així com les competències específiques associades.

Material:

A l'examen, part de teoria: sense documentació a consultar.

A l'examen, part de problemes: la documentació que l'estudiant estimi oportuna.

Lliurament:

Examen individualment resolt per l'estudiant/a.

Dedicació: 2h 30m

Aprenentatge autònom: 1h 30m

Grup gran/Teoria: 1h

Activitat 3: resolució de problemes matemàtics

Descripció:

Resolució de problemes matemàtics, de forma individual o grupal, els quals es realitzaran a classes de problemes.

Objectius específics:

Valorar la capacitat de resoldre problemes de disseny i operació de bioreactors.

Material:

Col·lecció d'exercicis proposats al llarg del curs.

Lliurament:

Dedicació: 50h

Aprenentatge autònom: 30h

Grup petit/Laboratori: 20h

Activitat 4: casos pràctics

Descripció:

- S'entregaran temàtiques relacionades a la biotecnologia i aplicació de bioreactors, de manera que grups d'alumnes (5 persones màxim) poden resoldre i demostrar els conceptes estudiats.
- Resolució grupal (màxim 5 alumnes).
- Preparació d'un pòster, que serà explicat a classes. L'exposició serà de 5 min.

Objectius específics:

Valorar la comprensió dels continguts explicats a les sessions de teoria i de resolució de problemes matemàtics.

Material:

Enunciat de la temàtica a desenvolupar.

Lliurament:

Cada grup de treball haurà d'entregar tres informes diferents:

- 1.- Revisió bibliogràfica sobre el procés a implantar
- 2.- Estequiometria de la reacció, paràmetres cinètics a utilitzar i esborrany del disseny
- 3.- Informe final amb el dimensionat de la instal·lació

Dedicació: 3h 30m

Grup petit/Laboratori: 3h 30m

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

N1: Prova escrita individual, tindrà lloc a mitjan de l'assignatura i s'avaluaran els continguts de la primera meitat de l'assignatura (ponderació 35%)

N2: prova escrita individual, tindrà lloc a finals de l'assignatura i s'avaluaran els continguts de la segona meitat de l'assignatura (ponderació 35 %)

N3: Avaluació de cas pràctic (grup) i serà un treball que es definirà durant el transcurs de l'assignatura (ponderació 30%)

Nota final = $0,35 \times N1 + 0,35 \times N2 + 0,30 \times N3$

BIBLIOGRAFIA

Bàsica:

- Doran, Pauline M. Bioprocess engineering principles. London [etc.]: Academic Press, cop. 1995. ISBN 0122208560.
- Najafpour, Ghasem D. Biochemical engineering and biotechnology [en línia]. Second edition. ©2015 [Consulta: 29/08/2024]. Disponible a : <https://www.sciencedirect-com.recursos.biblioteca.upc.edu/book/9780444633576/biochemical-engineering-and-biotechnology>. ISBN 9780444633774.
- Liu, Shijie. Bioprocess engineering : kinetics, sustainability, and reactor design [en línia]. Second edition. Amsterdam ; Boston: Elsevier, [2017] [Consulta: 29/08/2024]. Disponible a : <https://www.sciencedirect-com.recursos.biblioteca.upc.edu/book/9780444637833/bioprocess-engineering>. ISBN 9780444637932.

Complementària:

- Nielsen, J.H.; Villadsen, J.; Lidén, G.. Bioreaction engineering principles [en línia]. 2nd ed. New York: Kluwer Academic / Plenum Publishers, 2003 [Consulta: 17/09/2024]. Disponible a : <https://ebookcentral-proquest-com.recursos.biblioteca.upc.edu/lib/upcatalunya-ebooks/detail.action?pg-origsite=primo&docID=3079262>. ISBN 0306473496.
- Levenspiel, O.; Costa-López, J.; Puigjaner-Corbella, L.. El omnilibro de los reactores químicos. Barcelona: Editorial Reverté, 1986. ISBN 8429173366.
- Stanbury, P.F.; Whitaker, A.; Hall, S.J.. Principles of fermentation technology. 2nd ed. Oxford: Pergamon, 1995. ISBN 9780750645010.